

равне послове, поништио је првостепено решење у делу диспозитива којим је такси возач обавезан да плати и комуналну таксу за истицање фирме.

По тужби општинског јавног правобраниоца, као законског заступника општине, Окружни суд је својом пресудом У. бр. 289/85 од 7. XII 1985. године, одбио тужбу налазећи да је оспорено решење правилно и на закону засновано.

Врховни суд Србије по захтеву за ванредно преиспитивање судске одлуке који је поднео општински јавни правобранилац својом пресудом Увп. I. бр. 18/86 од 19. II 1986. године, одбио је захтев као неоснован. Ово са разлога што је прихватио правно схватање изражено у пресуди Окружног суда (и у оспореном решењу) да се обележје „Taxi“ на возилу којим се обавља делатност ауто-такси превоза не може уподобити истицању фирме или назива на пословним просторијама како је то прописано одредбом члана 4. став 1. тачка 1. Закона о комуналним таксама.

Наиме, налази да се путничко возило, којим се обавља самостална делатност личним радом, тј. врши услуга превоза лица (и пртљага) уз накнаду и представља средство за рад, не може сматрати пословном просторијом, а тиме ни ознака „TAXI“ на таквом возилу нема обележје фирме или назива на пословним просторијама.

Припремила *Милица Јовановић*

ОДЛУКЕ ВИШЕГ ПРИВРЕДНОГ СУДА СР СРБИЈЕ

КО ЈЕ ДУЖАН ДА ПРЕВЕДЕ ТУЖБУ РАДИ ДОСТАВЉАЊА ИСТЕ СТРАНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ КАО ТУЖЕНИКУ

„Наведеним решењем одбачена је тужба.

Благовременом жалбом тужилац побија решење из свих разлога наведених у члану 353. ЗПП-а.

Жалилац истиче да је тужба уредна и да туженик има пуномоћника у Југославији па је предложио да се решење укине а предмет врати истом суду али другом већу.

Жалба је основана.

У конкретном случају не ради се о неуредној тужби већ се ради о достављању тужбе и позива страном правном лицу-туженику. Тужбу и позив као и друге поднеске дужан је да преведе суд на терет тужиоца и да их у 3 примерка достави Републичком секретаријату за правосуђе и управу ради уручења туженику.

Са изложеног а у смислу члана 369. и 370. ЗПП-а ваљало је жалбу уважити, решење укинути а предмет вратити на наставак поступка.

У наставку поступка суд ће превести тужбу, позив и прилоге на терет тужиоца и исте ће у 3 примерка доставити Републичком секретаријату за правосуђе и управу ради уручења туженику с тим што ће поставити рок од најмање 90 дана.

Суд може доставити тужбу и позив заступнику туженика у Југославији, како је то тужилац навео у жалби и без превода ако је то стварно пуномоћник тужиоца у Југославији.

Према томе суд је дужан да преведе тужбу ради достављања страном правном или физичком лицу, а на трошак тужиоца.“

(Решење Вишег привредног суда Србије,
Пж-1733/86 од 7. V 1986)

ПРАВО НА КАМАТЕ ПО ИНДОСИРАЊУ МЕНИЦЕ

„Првостепени суд је одбио захтев тужиоца да му туженик плати камате за период од индосирања до реализације меница.

Благовременом жалбом тужилац побија пресуду због хитне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се иста преиначи усвајањем тужбеног захтева у целисти уз обавезу туженог на накнаду парничних трошкова или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Жалба је основана. Првостепени суд је на утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је одбио захтев тужиоца да му тужени плати оспорени износ од 641.706,10 динара који представља обрачунату камату од дана индосирања менице до доспелости менице, па стоји као основан жалбени разлог из чл. 356. ЗПП.

Ово са разлога што према одредби чл. 5. 6. и 13. Закона о обезбеђивању плаћања између корисника друштвених средстава, меница је инструмент обезбеђивања плаћања а дослева за наплату у року који не може да буде дужи од 90 дана, од дана када је настао дужничко-поверилачки однос. Индосирањем менице издате у смислу Закона о обезбеђивању плаћања између корисника друштвених средстава пре њене доспелости, не може се сматрати да је дуг плаћен, већ се има сматрати да је плаћање извршено тек по реализацији менице па тужиоцу као повериоцу из дужничко-поверилачког односа припада право на камату све до наплате менице и када је меницу индосирао пре њене доспелости. Стога је жалбу тужиоца ваљало уважити и на основу чл. 373. ст. 1. тач. 4. ЗПП преиначити првостепену пресуду то туженог обавезати да тужиоцу плати и камату после индосирања менице.

Према томе, тужилац има право на камате и за период од индосирања до реализације менице.“

(Пресуда Вишег привредног суда Србије
Пж-3854/84 од 5. XI 1985. године)

РОК ЗАСТАРЕЛОСТИ ПОТРАЖИВАЊА ТРОШКОВА ЛЕЧЕЊА ИНОСТРАНЕ БОЛЕСНИЧКЕ КАСЕ

„Првостепеном пресудом утврђује се право тужиоца према туженом за накнаду штете на име трошкова лечења осигураника тужиоца у изреци под I, а туженик је обавезан да плати тужиоцу 1.284 дин. трошкова у изреци под II.

Благовременом жалбом туженик побија пресуду из свих разлога наведених у члану 353. ЗППа.

Жалилац истиче да тужилац нема правног интереса да подноси тужбу за утврђивање јер тужилац може своје право да оствари тужбом за чинидбу — за накнаду штете пошто је право тужиоца за чинидбу доспело пре подношења ове тужбе.

Жалилац сматра да тужилац хоће да избегне да се решава о чинидби јер би се утврдило да је потраживање тужиоца застарело.

Туженик није истакао раније приговор застарелости, али сада у жалби истиче такав приговор јер је протекао рок од три године.

Жалба је основана.

Првостепени суд је заузео правилно становиште да тужилац има правног интереса за подношење тужбе за утврђивање.

Међутим, жалилац је искористио своје право па је у смислу чл. 352. ЗПП-а истакао нове наводе и доказе — истакао је приговор застарелости.

Како првостепени суд није ценио приговор застарелости који није био ни истакнут, а што може довести до доношења другојачије одлуке, то је у смислу чл. 369. ЗПП-а ваљало жалбу туженика уважити, пресуду укинуги а предмет вратити за поновни поступак.

У поновљеном поступку првостепени суд ће ценити приговор застарелости.

При одлучивању о приговору застарелости првостепени суд ће утврдити да ли се ради о застарелости самога права на основу кога стоји обавеза исплате трошкова лечења у месечним давањима, или се ради о застарелости самих потраживања имајући у виду да застарни рок није исти (застарни рок за право износи 5 година а за потраживање 3 год.).

Застарни рок за потраживање трошкова износи 3 године, а за само право износи 5 година.“

(Решење Вишег привредног суда Србије, Пж—184/85
од 15. II 1985. године)

СТОПУ ЗАТЕЗНЕ КАМАТЕ МОЖЕ ДА УТВРДИ САМО СИВ ОДЛУКОМ, А НЕ СТРАНКЕ УГОВОРОМ

„Првостепени суд је обавезао туженика да плати тужиоцу 2.100.500 динара на име обрачунатих камата на дуг из Уговора у привреди а по стопама из Одлуке СИВ-а о стопама затезних камата.

Благовременом жалбом туженик побија пресуду и истиче да су странке уговором предвиделе стопу затезне камате од 62% и да је то воља странака па суд није овлашћен да одмери камате по одлуци СИВ-а, већ је требало да призна камате из уговора.

Жалба није основана.

Ово са разлога што је Одлука СИВ-а о стопама затезних камата императиван пропис а према Закону о облигационим односима једино је СИВ овлашћен да Одлуком утврђује висину стопе затезних камата.

Жалба није основана, пошто странке нису овлашћене да уговором утврђују стопу затезне камате већ се то може учинити само Одлуком СИВ-а.“

(Одлука Вишег привредног суда Пж—2233/86
од 13. VI 1986).

Припремио *мр Јездимир Митровић*